

Protest proti demontiranju socialne zakonodaje.

V letu 1926, ko je država definitivno naredila vsaj približne bilance čez svoje predvojne, vojne, povojne, zunanje in notranje dolgove ter ugotovila velikansko število milijard dolga, so cel parlament, vsi ministri in merodajni faktorji sklenili, da treba štediti.

Finančni odbor dela s polno paro, ko mu minister za ministrom predlaga svoj proračun, ter črta in črta, a ne tam, kjer bi bilo potrebno, ampak tam, kjer zadene bič delavno ljudstvo, tam kjer se ugrabijo zadnje pravice bednemu delavstvu, ki se ga prepušča lakoti in bedi.

Ministrstvo narodnega zdravja obstoja le še na papirju. Že itak mal proračun se črta, odrekajo se prispevki za bolnice in zdravniške aparate, reducirajo se zdravniki; malarija, tuberkuloza ter ostale nalezljive bolezni pa kraljujejo v širokih delavskih in kmečkih masah. Bolnice so prenapolnjene, a zdravnikov, zdravil ni, prehrana je nezadostna.

Ministrstvo socialne politike pri nas ni potrebno, pravijo baje celo ministri. Kapitalist je že preskrbljen, socialno politiko za delavstvo pa naj vodi delodajalec. Kaj je treba starostnega, nezgodnega, bolniškega in brezposelnega zavarovanja? Kaj je treba borz in inspekcij dela? Saj imamo trgovske in obrtne zbornice, zvezo industrialcev in slične institucije.

Štediti je treba in ako se črtajo postavke za inspekcije ter borze dela, se prihrani par milijonov dinarjev.

Vojno ministrstvo pa izkazuje proračun v milijarde dinarjev.

Ministrom pristojna na tisoče komadov reprezentativnih cigaret.

Ministrski avtomobili so neobhodno potrebni, neobhodno potrebno je, da spremljajo gospode ministre njih soproje in družine na službenem potovanju.

Potrebno je nešteto aktivnih ter upokojenih ministrov in državnih podtajnikov z letnimi plačami v stotisoče dinarjev.

Neobhodno je potrebnih nad 50 salonskih voz, ki so priključeni že skoro vsakemu brzovlaku, kjer se vozijo gospodje po uradnih poslih.

Potrebno je, da imajo celo železniške direktorije luksuzne avtomobile, da se lahko pelje direktor na državni praznik k maši in tako dalje.

Ni pa potrebno, da bi imel delavec sploh še kakšno pravico.

Na celi črti se tepta osemurni delavnik ter zahteva 12- in več urna služba; vlakospremnemu osebju se ne pusti najmanjšega odmora, za vsak prestopok pa se ga najstrožje kaznuje.

Aktivnemu osebju se hoče odvzeti možnost voznje po režijski ceni, ter se zahteva za vsako potovanje posebno dovoljenje od strani načelnika.

Nad 20.000 železničarskim provizionistom ter njih družinam se je s 1. januarjem 1926 odvzelo legitimacije ter se zahteva od njih, da po 30 letni službi na železnici, kjer so izgubili vse življenske sile, plačajo celo vožnjo.

Na stotine miloščinarjev umira gladu na cesti.

Socialna zakonodaja se sploh ne izvaja, a kapitalizem jo hoče popolnoma

odpraviti. Delavski zaupniki niso priznani ter se jih preganja in odpušča.

Delavsko vprašanje, regulacija urnih plač, bolniško zavarovanje se ne izvaja, vprašanje brezposelne podpore se sploh ne rešuje.

Zadosti je danes proletariatu izmozgavanja in izkoriščanja. Njegove vrste se zbirajo in glasno se je čul njegov protest na shodih v Ljubljani, Mariboru in drugod.

Soglasno je bila sprejeta na shodih naslednja resolucija:

Resolucija.

Ljubljansko delavstvo, zbrano dne 11. januarja v Mestnem domu na protestnem shodu proti nameravam redukcijam socialno-političnih institucij, je sprejelo po zaslišanju tozadevnih referatov sledečo resolucijo:

Na zborovanju zbrano delavstvo ugotavlja:

1. da so z izjemnimi zakoni ukinjene skoro vse socialne pravice;

2. da nalaga naš državni proračun širokim množicam neposredujočih slojev ogromna bremena, ker krije 90% izdatkov z davki na življenske in oblačilne potrebe, s čimur se vstvarja neznošna draginja;

3. da se je naložil delavstvu pri vsem tem še krivični davek na delavske plače, potom katerega se je doseglo, da so neposredujoči sloji povprečno tudi z direktnimi davki enako obremenjeni kakor posedujoči;

4. da pa se vsi ti ogromni državni dohodki ne trošijo v produktivne, temveč v prvi vrsti v neproduktivne svrhe, t. j. za militarizem in birokracijo, vsled česar postaja potreba po štednji v državnem proračunu v resnici nujna;

5. da pa začenja štediti naša vlada tam, kjer se štediti ne more in kjer štednja tudi nič izdati ne more. Vlada hoče reducirati borze dela, poslabšati inšpekcije dela, znižati drž. prispevek za zavarovanje delavcev — kljub temu, da so zgornje institucije nujno izgradnje potrebne, in kljub temu, da je državni prispevek za delavsko zavarovanje daleč od tega, da bi bil odškodnina za škodo, ki so jo utrpeli zavodi za zavarovanje delavcem samo vsled devalvacije denarja;

6. da pa vse to še ni dovolj: da zadržuje vlada še dalje od delavstva za podpiranje brezposelnih zbrani denar, tako da ne stoji socialnemu zlu brezposelnosti samo tako brezbrizno nasproti, kakor ni to v nobeni drugi državi, temveč zadržuje celo v ta namen zbrani delavski denar;

7. na zborovanju zbrano delavstvo se ne čudi, da je gospod minister za socialno politiko, ki je mogel vse to dopuščati in mirno gledati, naposled ugotovi, da bi se moglo reducirati tudi ministrstvo za socialno politiko.

Proti vsemu temu vlaga na zborovanju zbrano delavstvo najostrejši protest in zahteva:

1. da se reformira davčna zakonodaja s ciljem, da se odpravijo bremena, ki so naložena neposredujočim slojem ter ukine davek na ročno delo;

2. da se izboljša organizacija borz in inšpekcij dela, da se izvede zavarovanje za bolezen, onemoglost, starost in brezposelnost ter se te institucije izroče v upravo delavstvu;

3. da se dajo od delavstva zbrani fondi za podpiranje brezposelnih delavstvu brez odlašanja na razpolago, da se uporabijo v tiste namene, v katere so bili zbrani;

4. da se ministrstvo za socialno politiko reformira tako, da bo odgovarjalo ciljem, kojim mora služiti;

5. delavstvo energično zahteva, da se odpravijo vsi izjemni zakoni ter upostavi svoboda govora, tiska, zborovanja in združevanja.

Soglasno je bila odobrena naslednja protestna brzojavka, s katero se zahteva takojšnji povrnitev legitimacij provizionistom:

Ministerstvo saobračaja

Beograd.

Združene železničarske in delavske organizacije zbrane na protestnem shodu v Ljubljani najenergичneje protestirajo proti ukinitvi voznih ugodnosti provizionistom ter zahtevajo, da se tem takoj prolongirajo stare legitimacije. V nasprotnem slučaju bomo porabili vsa zakonita sredstva za ohranitev starih pravic.

Predsedstvo shoda.

Sodrugri železničarji! Napad se vrši danes na cel delavski razred. Zadnji čas je, da strnemo krepko nerazdružljivo naše vrste:

za obrambo starih in pridobitev novih pravic,

za obrambo osemurnega delavnika, za bolniško in nezgodno, starostno zavarovanje in zavarovanje zoper brezposelnost,

za priznanje delavskih zaupnikov, za svobodo združevanja, zborovanja, govora in tiska.

Pred volitvami v delavsko zbornico

Sodrugri železničarji!

Udeležili se bodete volitev v delavsko zbornico. Opozorjamo zaupnike na točno izpolnitev naše okrožnice.

Železničarji! Ne dajte volilnih kuvert iz svojih rok drugim kot svojim zaupnikom, zaupnikom vaše razredno-bojevne organizacije.

Pet list je vam na izbiro. Prava je le ena.

Proč z listo *Jugoslovanske Strokovne Zveze*, ki hoče sodelovanje in pomirjenje delavskega razreda s kapitalisti, da bi delavec še bolj izkoriščen in teptan kot je danes. Ti kandidirajo za železničarje Kores Martina, predsednika Prometne zveze, ki se je izneveril ujedinenju, in s tem dela na to, da bi bile naše vrste še vedno razbite in slabe.

Proč z *Bernotovo listo*, ki ne vidi potrebe ujedinenja delavskega pokreta ter s svojim cepljenjem podpira našega razrednega nasprotnika.

Proč z *Radič Prepeluh-Pučljevo listo*, ki do danes delavca ni poznala ter je predstavnica kapitala.

Proč z *Neodvisno delavsko listo*, ki je lista *samostojnih demokratov in narodnih socialistov, lista podjetnikov in delodajalcev*, ki si je prisvojila gornji naslov le, da bi se delavci prevarali.

Da je to istina, je v dokaz okrožnica te gospode, kateri načeljuje Juvan in dr. Bohinec (kot nositelja liste).

V tem letaku delodajalcem nalagajo, da naj oni gledajo, da bodo njihovi uslužbenci volili neodvisno delavsko listo. Dajejo naslednje navodilo: „Če hočete varovati tudi svoje gospodarske interese in koristiti Vašim delavcem,

Vas pozivljamo, da zastavite ves svoj vpliv na svoje nastavljenke, da glasujete za neodvisno delavsko listo.“ Potem sledi pouk: „Vplivajte na svoje nastavljenke, da dvignejo te kuverte najkasneje do 27. januarja, oziroma ker se iste dostavi v Vaše roke (mislite?), da Vam jih Vaši nastavljenki zopet vrnejo, in jih izvolite doposlati na popolnoma zanesljiv način najpozneje do 2. februarja 1926 podpisnemu odboru, ako ne bi prišel istih osebno pobirat kateri naših zaupnikov, ki se izkaže s pooblastilom podpisanega odbora. Tozadevno kandidatno listo vložijo v kuverto tukajšnji odbor sam. Vaša naloga je torej, da Vam nastavljenec izroči prazno kuverto s svojim podpisom na zadnji strani. Varujte torej svoje (namreč *delodajalske*) interese, da ne bode te trpel škoda.“ Ta okrožnica je naslovljena: „*Delodajalci, pozor!*“ — Tako, vi delavci, ali hočete, da bodo delodajalci za vas volili? Za tako omejene vas imajo. Ali si boste pustili to dopasti? Ves čas, kar stoji svet, delajo delodajalci za vas, zato se vam pa tako dobro godi. Le položite svoje glasovnice njim v roke, boste videli, kako bodo z njimi za vas glasovali. Saj pravijo: Varujte svoje interese.

Železničarji!

Iz tega vidite, kako se vas hoče izročiti v popolno izrabljenje kapitalistu. Opozorite železničarje, ki morda še mislijo demokratsko ali narodno-socialistično, kako jih hočejo njih voditelji izkoristiti. Odprite jim oči, da bodo izpregledali ter še ob pravem času pomnožili našo razredno bojovno armado.

Železničarji! Naša lista je lista, ki so jo postavile naše razredno bojovne organizacije (organizacije železničarjev, rudarjev, kovinarjev, lesnih delavcev, privatnih nameščencev itd.) ter nosi naslov:

Lista Združene Delavske Strokovne Zveze Jugoslavije.

Edino ona stoji na stališču razrednega boja, proletarske demokracije in solidarnosti.

Edino ta bo mogla in bo zastopala ter branila delavske interese.

Železničarji bomo izvolili ter poslali kot naša zastopnika in branitelja naših pravic v delavsko zbornico **s. Trškan Aleksandra, kur. Ljubljana s. Majer Ivana, prog. sek. Maribor.**

Skupščina bolniške blagajne.

V nedeljo dne 24. januarja 1926 se sestane prva redna skupščina bolniške blagajne, ki se vrši v „Ljudskem domu“ v Ljubljani ob 9. uri dopoldne.

Od 1. avgusta 1922 do danes, skozi več kot tri leta, ni bilo v upravi ljudi, ki bi jih izvolili člani, ki plačujejo prispevke in ki sploh nosijo vsa bremena na svojih ramah.

V nedeljo dne 24. januarja 1926 je dolžnost vseh službe prostih sodrugov, vseh najbolj izkoriščanih delavcev, da se skupščine udeležijo, da čujejo poročila dosedanjih imenovanih članov, kako se je gospodarilo in zakaj se je osebju godilo toliko nezaslišanih krivic.

V nedeljo 24. januarja 1926 pride razredno zaveden železničar na skupščino

da bo slišal program dela skupščinarjev, ki jih je on izvolil in jim dal zaupnico, da bo videl, kako delajo ti sodrugi, da odpravijo vse krivice, da olajšajo gorje trpečemu delavstvu in mu naredijo do sedanje bolniške blagajne res humanitarne institucije, ki jih bo v slučaju bolezni in nezgod podprla in zdravila.

Izvoljeni skupščinarji so stavili dose-daj naslednje predloge, da jih skupščina odobri:

1. Predlog, da se izplačuj delavstvu za ves čas bolezni (do eaga leta) 100% hranarina.

2. Predlog, da se izplačuj hranarina redno koncem vsakega meseca obenem s plačo in ne šele po več mesecih kot do sedaj.

3. Predlog, da se ukine omejitev predpisovanja zdravil ter da sme in mora zdravnik predpisati zdravila, ki so za zdravljenje potrebna.

4. Predlog, da se od države iztirja dolžni prispevek za leta 1924 in 1925 v znesku okoli 6.000.000 Din, v nasprotnem slučaju, da se erar toži.

5. Predlog, da se razreši vse železniške zdravnike ter nastavi zdravnike bolniške blagajne, ki bodo prejeli direktive le od uprave bolniške blagajne in bili neodvisni od posameznih načelnikov.

6. Predlog za revizijo celotnega poslovanja bolniške blagajne, odkar jo upravljajo imenovani odbori.

7. Predlog za odpravo budžeta čez bolniško blagajno.

8. Predlog, da se izplačuj hranarina delavstvu za vse dni v mesecu.

9. Predlog za ureditev zdravljenja v toplicah.

10. Predlog za podelitev čaja oziroma kave vlakospremnemu in strojnemu osebju v času od 15. novembra do 15. marca pri službi nad 8 ur in mrazu 4°C.

11. Predlog za revizijo vseh higienskih naprav (umivalnic, stranišč, ventilacij) in kasarn ter odpravitve vseh nedostatkov.

12. Predlog za ustanovitev ambulatorija v Mariboru za Maribor in okrožje, ki gravitira v Maribor.

13. Nastavitev permanentnega zdravnika v Mariboru in Ljubljani, ki bo vedno na razpolago za slučaj nezgod in nujne slučaje.

14. Ureditev podeljevanja bolniških dopustov.

15. Ureditev balične pomoči ter vprašanja bolniških kontrolorjev.

Sodrugi! Ti predlogi so stavljeni do sedaj za skupščino.

Sodrugi, delavci in profesionisti, ki tvegate vsak dan življenje, ki morate vsak dan skozi cela leta živeti v najbolj nezdravih razmerah v kurilnicah in delavniceh, progovni, postajni in skladišni delavci, obenem pa tudi vsi nastavljeni v nedeljo 24. januarja 1926 na skupščino.

Volitve v delavsko zbornico.

(Nadaljevanje.)

Dosedanje delo zbornice.

II.

Kljub vsem težavam, ki jih je imela prestat zbornica od strani državne oblasti, in kljub spletkam, ki so jih uprizarjale razne kapitalistične institucije, je pa zbornica vendarle rešila nekaj nalog, za katere ji je ves proletariats Slovenije iskreno hvaležen.

Glede stanovanjske krize je bila prav naša Delavska zbornica tista, ki je končno veljavno raztrgala lažljivo kopreno, v katero je zavijal jugoslovanski kapitalizem ta važni problem. V tozadavni brošuri, katero je po nalogu upravnega odbora napisal tajnik zbornice s. Filip Uratnik, je zbranih cela kopa vernih statističnih podatkov, ki so razkrinkali vse dosedanje izgovore tistih faktorjev, ki bi imeli nalogo skrbeti, da se stanovanjska kriza — to strašno socialno zlo — korenito odpravi. Ko bodo naše strokovne organizacije, ki zadnje čase lepo napredujejo, dosegle primerno moč, bodo našle v tej knjižici cel načrt, cel bojni plan za odpravo stanovanjske mizerije. Pa ne samo stanovanjske mizerije, temveč v knjižici je temeljito obdelan tudi problem brezposelnosti, problem izseljevanja itd., kar so stvari, ki so potrebne nujne rešitve — ker bo sledila sicer prejalislej katastrofa.

Načrt in direktive so zbrane, treba je le zavednih ljudi in volje do dela, pa bodo ti problemi rešeni proletariatu v korist.

Zbornica pa ni zbirala le statističnih podatkov o stanovanjski mizeriji, o narastku draginje in mizernih plačah, temveč je iniciativno posegla tudi v vsakodnevna vprašanja, kadar so bili na vagi delavski interesi.

Kdo se ne spominja ogromne akcije proti davku na ročno delo, katero so izvajale naše strokovne organizacije, oprte na statistične podatke, ki jih je zbrala Delavska zbornica. Uspeh te akcije je bil sicer minimalen, ali zbrani so pa vsi elementi za trdovratno nadaljevanje te borbe, do končne zmage.

Reakcija, ki divja v Jugoslaviji, je preveč kruta, da bi se njena furija zlomila že ob prvem energičnem zamahu strokovnih organizacij, ki so povrh šele v štadiju zbiranja svojih sil. Vendar je pa ta akcija prebudila delavske mase in sedanje napredovanje strokovnih organizacij je treba pripisati ravno odporu proti tem davkom.

V borbi za spremembo pravilnika Bratovskih skladnic je pa dosegla Delavska zbornica višek svoje požrtvovalnosti, vestnosti in odporne sile. Na stotine shodov,

predavanj, intervencij in protestov je bilo izvršenih v namehu, da atentat nad rudarskim in plavžarskim proletariatom ne doseže svojega cilja. Pod pritiskom javnosti, ki je bila z ogromnimi naporji Delavske zbornice in vseh strokovnih organizacij mobilizirana, je morala gospoda priznati, da je ta pravilnik škandal vseh škandalov. Ta borba še ni končana, ali zavedati se moramo, da je bila pravilno započeta in pravilno vodena, zato je treba le krepko vztrajati in zmaga bo na delavski strani.

Zbornica je v teh bojih pokazala, da se zaveda, da je delavska institucija, zato si je pridobila med delavci izredno veliko prijateljev — ali zavedati se moramo tudi mi, da so ji ravno te akcije pridobile zlasti med raznimi rudarskimi magnati mnogo strupenih sovražnikov.

Če že naštevamo zasluge, ki si jih je pridobila Delavska zbornica za delavski pokret, naj izmed mnogih navedemo le še akcijo, ki jo je započela zbornica te dni.

V novi zakon o dvanajstihah so vrinili kapitalisti določbo, da se za premog, ki je naročen od železnice, ne odteguje več kvota, ki gre v pokojninski sklad rudarjev. Na ta način bi bilo oropanih okoli 4 tisoč rudarskih upokojevcem in invalidov še tiste skromne podpore, ki so jo dosedaj uživali.

Zopet je bila prva Delavska zbornica, ki je zapazila v zakonskem načrtu ta nezasišani atentat in alarmirala javnost potom protestnih telegramov in potom raznih notic v časopisju.

Delavska zbornica je, kakor razvidno, delovala na višini položaja, zato bo moral razredno zavedni proletariats skrbeti, da ji da pri volitvah take opore, da bo njena hrbtenica vedno jača in borbenejša.

Kako velike važnosti je Delavska zbornica, je pa še povrh vsega dokaz tudi to, da se meščanske stranke: samostojni demokrati in narodni socialisti, Prepeluhovi in klerikalci z vso silo trudijo, da bi dobili v nji vpliv. Gorje delavstvu, ako bo buržuazija gospodarila v Delavski zbornici in ščitila delavske pravice. To bi bilo, kakor volka postaviti za čuvarja ovc. Na delavstvu samem je sedaj naloga, da pokaže, ali je zavedno, ali je energično in neustrašno, da vkljub vsem vabam, ki skrivajo prikrite grožnje, voli listo „Združenih strokovnih organizacij“. Izrek, da je proletariats sam kovač svoje usode, se bo tu pokazal v popolni meri. Železničari pa še posebej moramo kakor eden oddati svoje glasove za listo „Združenih strokovnih organizacij“. To bo naš protest, ker se ram ne da, da bi šli v volitve, kakor je to naša pravica.

Ponovimo pa naše geslo, ki naj se ponavlja vedno in vedno in postane meso:

„Kolikor moči, toliko pravic.“

Delavska zbornica je delavska institucija in mora ostati.

Pokažimo to te dni, ko se razpošiljajo glasovnice.

Fašističko bezpravlje.

Talijanski fašizem likuje nad bespravljem i zatočenošću radničke klase u svojoj zemlji. Diktator Mussolini ne preza in pred najvećim zlodjelima, samo da se održi i nčvrsti na vlasti. Na vlast došao je uz općenito protivljenje radnika, pa otuda i sva ostrica njegove vladavine uperena je samo protiv radnika. Dok su se svi ostali slojevi sa fašističkom diktaturom u potpunosti pomirili, jedini su radnici, i to oni klasnosvijesni radnici, koji ni poslije grubog fašističkog zavladjivanja ne miruju, već vode i nadalje neodstupnu borbu za svoj život i opstanak. U borbi protivu fašističkog bespravlja naši talijanski drugovi zasluzuju naše udivljenje i pažnju, a što je najvažnije, mi moramo nastojati da im pružimo djelotvornu pomoć. Našu pomoć u borbi protivu gaženja najosnovnijih radničkih prava dužni smo talijanskim drugovima pružiti kao iz razloga internacionalne solidarnosti, a još više zato, jer fašistički vandalizam u Italiji ne ugrožava samo talijanski proletariats, već i proletariats u svima ostalim zemljama. Talijanski fašizam nije samo talijanski, on je svjetski i njegove reakcionarne klise su naročito usadjene u svima evropskim državama. Fašistički metodi vladavine vrlo su ljepo oličeni u našem Zakonu o zaštiti države. Radeći na ugušivanju fašističke reakcije u Italiji, radimo istovremeno i na podizanju radničkih sloboda i u našoj zemlji.

Imajući i gledajući svojeg protivnika samo u svijesnom dijelu radničke klase, talijanski fašizam ne preza od ničesa, čime i ole može tom dijelu radničke klase da napakosti. Uništavanje njezine imovine, ubijanje njenih vodja kao i zlostavljanja još uvijek su na dnevnom redu. Urhunac fašističkih zlodjela je svakako umorstvo socialističkog narodnog poslanika Mateotija. Kao najzadnje sredstvo za konačno onemogućenje uspješne borbe radničke klase u Italiji primijenjena je ova reakcionarna mjera: raspuštene su sve socialističke partijske i sindikalne organizacije, konfiskovana njihova imovina i njihovo daljnje postopanje potpuno onemogućeno. U buduće moći će u Italiji da postoje samo fašističke partijske i „sindikalne“ organizacije, koje su tu samo radi parade i klanjanja diktatoru Mussolinuju, a zabranjuje im se vođenje štrajkova ili bud inače kakove borbe za kapitalističkim eksploatorima.

Ovakim zakonima nada se Mussolini istovremeno onemogućiti svako praktično pribiranje i organizovanje radničkih snaga s jedne, te zadovoljenje svim kapitalističkim prohtjevima, s druge strane. Konsolidacija kapitalističke Italije imala bi se izvršiti lih preko i na teret radnika. Ovo brutalno zarobljenje talijanskih radnika jasnim nam je dokazom, da je fašizam samo produkt kapitalističkih prohtjeva i gramzljivosti.

Talijanskom kao i fašizmu uopće, a pogotove njegovim tendencijama treba stalno da posvećujemo našu punu pažnju. Fašizam

—k—

Karl Marx in strokovne organizacije.

(Dalje.)

Razred, razredni boj in razredna zavest.

V prvem poglavju smo videli, da obstojajo med kapitalisti in delavci nepremostljiva nasprotja, ki povzročajo razredni boj med obema. Nasprotja so predvsem gospodarskega značaja. Delavec, ki ima le svojo delovno silo, stremi predvsem po tem, da to čim draže prodaja, dočim jo hoče kapitalist čim ceneje kupiti, t. j. da izplačuje delavcem čim nižje plače. Toda, če bi bilo le v tem nasprotje med kapitalistom in proletarcom, bi bilo to le nasprotje med kupcem in trgovcem. V resnici je to nasprotje mnogo globlje: Kapitalisti skušajo delavce popolnoma zaslužniti: Gospodarsko in politično. Kapitalist, ki poseduje vsa produkcijska sredstva, lahko ene delavce odpusti in izstrada ter najde nove delavce, ki se ponujajo za nižjo plačo v delo samo, da žive.

Vsi delavci nimajo istih plač, kakor tudi vsi kapitalisti niso enako bogati. Toda to ni važno. Tudi na zunaj se danes ne spozna takoj človeka, ako spada med kapitaliste ali proletarce. Tudi delavec se lahko lepo obleče. En delavec ima v hranilnici svojo knjižico, drugi je nima. Vse to so postranske stvari.

En družabni razred tvorijo ljudje, ki se na svoj poseben način preživljajo. Delavski razred tvorijo vsi oni, katerih glavni življenjski vir je delovna mezda. V kapitalistični razred pa spadajo vsi oni, katerih glavni življenjski vir je posedovanje kapitala (delavnice, tovarne, rudnika,

stavn, zemlje itd.). Postranska stvar je, ako kapitalist sam osebno nadzira svoj obrat in torej v njem opravlja nekako službo kontrolorja, ali če živi bog ve v kakem letovišču in drugi oskrbujejo njegov kapital. Važno je to, da je njegov glavni življenjski interes — posest kapitala.

Samo po sebi je umevno, da ni niti kapitalistični niti delavski razred zase popolnoma enoten: delavski razred n. pr. ima ročne in duševne, kvalificirane in nekvalificirane delavce, vaje in polirje. Ali vse te skupine imajo le en skupni znak: žive od svojega dela, od prodanja svoje delovne sile. Tudi kapitalisti se dele na večje in manjše, na organizirane v raznih delniških družbah in kartelih in na neorganizirane samostojne gospodarje samostojnih podjetij. Med vsemi temi so tudi trenja za osvojitve odjemalcev. Toda kljub vsemu temu imajo en skupni razredni interes, ki se križa z interesom proletarskega razreda. Osnovno razredno nasprotstvo je med delavskim razredom na eni in kapitalističnim na drugi strani.

Iz tega nasprotja se porajajo najprej delavske strokovne organizacije. Toda sama delavnost teh organizacij še ni razredni boj. Ta se prične šele tedaj, ko spozna delavski razred, da izkoriščanje delovne sile ni slučajno, začasno, temveč da je posledica današnjega privatnokapitalističnega gospodarskega reda in da bo trajalo to izkoriščanje, dokler bo obstojal ta gospodarski red. „Razredni boj se prav za prav prične, ko se delavski razred na podlagi tega spoznanja zave tudi tega, da se da današnja družba nadomestiti z novim gospodarskim redom, v katerem bodo pripadala produkcijska sredstva (zemlja, tovarne, železnice, rudniki itd.) vsem članom človeške družbe.“

Strokovna organizacija vodi delavce ene tovarne ali ene industrijske panoge proti kapita-

lističnemu izkoriščanju v dotični tovarni ali industriji. Tu si še ne stojita nasproti celokupni delavski in kapitalistični razred. Šele ko se iz teh delnih in vsakodnevnih bojev za boljše plače razvije nasprotje vsega delavstva proti obstoječim gospodarskim razmeram, šele ko proletariats kot razred vidi potrebo ne samo po boju za boljše plače, temveč se zave tudi svoje velike bodoče zgodovinske naloge, nastopi pravi razredni boj. In ta bodoča, zgodovinska naloga delavskega razreda je odprava kapitalistične privatne lastnine in uvedba socialistične družbe. V okvirju obstoječe družbe se morajo strokovne zveze boriti za zboljšanje delavskega položaja, za omiljenje izkoriščanja. Toda popolno enakopravnost in svoboda bo doživel proletarski razred šele z zmago socializma.

Toda za zmago razrednega boja še ne zadostuje samo to spoznanje. Razredni boj lahko obični na mrtvi točki, človeštvo se lahko utopi v barbarstvu, če delavstvo samo ne prevzame osvobojenja v svoje roke. „Osvobojenje delavcev je delo delavcev samih“, pravi Marx. Delavstvo se ne sme zadovoljiti z raznimi socialnimi reformami in se pri njih uspravati, ne sme iskati odrešenikov v nebesih ali v „socialno-čutečih“ možeh, ali v „uglednih osebnostih“. Proletariats sam je poklican, da bojuje razredni boj, da osvobodi samega sebe in vse človeštvo. Osvobojenje proletariatsa in socializem ni stvar srca ali usmiljenja, temveč zmaga socializma je nujna potreba gospodarskega razvoja, je nujen predpogoj za nadaljnji napredek človeštva. Da pa socializem zmaga, mora najprej proletariats prevzeti politično oblast v svoje roke in zavestno pospešiti ves razvoj v smeri socializacije produkcijskih sredstev.

(Dalje prihodnjč.)

je markantna reakcija protiv emancipacije radničke klase. Obespravljeno i zarobljeno talijanskog proletariata znači istovremeno i obespravljeno nas. Pod knutom talijanskog fašizma napose mnogo trpe željezničari i naša drugarska željezničarska organizacija. Pored našeg negodovanja nad fašističkim činima u Italiji mi moramo istovremeno poradi i na tome, da talijanskom proletariatu u njegovoj borbi za njegovu održanje budemo na pomoći. Našu pomoć treba da im pružimo hitno i na način, kako nam je moguće i u granicama, koliko nam je moguće. Prije svega moramo nastojati ojačati sami sebe. Čim jača naša organizacija uslovljava i izdašnu pomoć talijanskim drugovima. Samo jakom organizacijom možemo sa uspjehom da se suprotstavimo kao talijanskom, Mussolinijevom fašizmu, tako i onom, prikrivenom, kod nas. Zato drugovi, željezničari, u redove vaše ujedinjene organizacije, u borbu protiv fašizma.

Poglavje o zdravnikih.

Nimamo navade, da bi vsako malenkost obešali na velik zvon, če tudi je med malenkostmi večkrat večjih stvari. Nikakor pa ne moremo mimo slučaja, ki se je dogodil pred kratkim v Mariboru in ki je naravnost nezasišlan in ki postavlja marsikateri dogodek v senco. Železničarju Š. se je trinajst mesecev star otrok z vrolo vodo oparil, ker se je lonec z vodo prevrnil. Otrok je dobil močne opekline in to se je takoj javilo zdravniku Z. in ga prosilo, da takoj pride otroku na pomoč. Toda zdravnik ni bilo. Drugi dan je bil ponovno klican zdravnik, ki pa ni prišel osebno, ampak je izvolil poslati svojega „asistenta“, kakor mu pravijo namreč železničarji, to je njegov uradni sluga St., kateri si domišlja, da tudi nekaj razume. Ta sluga je prišel s škarjami in z nekako mažo in ko je otroku mehurje porezal, je rane namazal in potem obvezal ter izjavil, da bo v par dneh vse dobro. Otrok pa je dobil potem hudo mrzlico, vsled česar se je poklicalo gospoda dr. Franka, ki je bil 34 let železniški zdravnik. Gospod dr. Frank se ni malo začudil, ko se mu je poročalo o postopanju z ubogim otrokom. Toda med tem je bilo že vse zamujeno in menda tudi za-fušano, otrok je naslednjega dne umrl. Kaj pravi k temu slavna uprava bolniškega fonda, kaj pravi gospod šef zdravnik Tičar in Geiger, ki je tako strog nasproti gotovim gospodom zdravnikom, kaj pravi zdravniška zbornica in končno kaj pravi državno pravdnništvo? Mi vemo prav dobro, kje leži krivda, toda nas, ki bolniški fond faktično popolnoma z našimi prispevki vzdržujemo, se ni vprašalo, kakor je to drugod že davno običaj, ampak se nam je dosedaj zdravniške oktrojiralo. Seveda da je vzrok v glavnem ta, ker so zdravniki skrajno slabo plačani in si morajo iskati dohodkov drugod, kar se godi na škodo in nevarnost železniškega osebja. Ali to zdravnik vendar ne upravičuje, da ne vrši svoje dolžnosti saj tam, kjer je najnujnejše. Poudarjamo, da se za časa gospoda dr. Franka kaj takega ni moglo zgoditi, dasi mu je g. dr. Geiger metal polena pod noge v obliki njegovih ukorov, katerih pač ni zaslužil. Proti zdravniku Z. pa ni to prva pritožba in bomo o tem govorili še na merodajnem mestu.

Žuta posla.

Sisak: U razmatranju sviju elemenata koji utiču na naše razvijanje i napredak, mi moramo vazda poklanjati naročito pažnju i onim činocima, koji postoje samo za to, da nas u našem napredovanju spriječe. Jedan od tih štetnih činocica su i tzv. zvezarske nacionalne organizacije, koje još nazivamo i žutima. Žutima ih nazivamo za to, jer su stvorene i postoje samo za to, da posluže reakciji i na štetu radničke klase. I ako njihova sadanja nemoć i čutanje da slutiti, da ih više ni nema, da više ne predstavljaju nikakovu opasnost za nas, ipak tome nije tako. One žive, one rade i metaju nas gdje samo mogu. One nam mogu naričito napakostiti, pogotovo ako ih stalno ne držimo na oku. Opasnost od njih najviše dolazi od tuda,

što prestavnici tih žutih organizacija za premaju razne pretpostavljene položaje, sa kojih tlače, otpuštaju i razgone naše drugove i članstvo. Osim toga njima je sklon i sav službeni aparat. Samo reakcionarnim nastupanjem tog aparata i pomoći koju mu pružaju nacionalni zvezari, može se objasniti mrtvilo i strahovanje od klasnoborbene organizacije u nekim našim pokrajinama. Nacionalni zvezari su od vjeka najpouzdaniji saradnici i podržavaoci grube sile nad bijednim željezničarima.

Za ove tvrdnje postoji sijaset dokaza. Postojanje žutih željezničarskih organizacija donosi željezničarima samo zlo. Evo primera: skoro dvije godine bahato su se te organizacije razmetale sa nekih 26.000 svojih članova, da su jake i svemoguće. Pa šta su sa tolikim brojem članova učinile? Sasvim ništa. Da, radile su, ali što? Mjesto rada u korist željezničara one su priredjivale vesele izlete, koncerte, plesove, nogometne utakmice i kongrese. Da, redovno su još slali pozdravne brzopjave raznoj visokoj režimskoj gospodi, onoj istoj, koja su nam naturila ovu reakcionarnu pragmatiku, koja nam ne daju po-višicu plata, koja nas šikaniraju, otpuštaju i globe. To im je bio posao, ali za željezničare nigje ništa. Ovak nerad tih organizacija uvidjeli su i oni naivni željezničari, koji su povjerovali njihovim demagoškim frazama i kod njih se organizovali, te su ih listom ostavili. Uvidjeli su, da to nije njihova organizacija i da im nema mjesta u njoj. Zato su svi sada pristupili u naš ujedinjeni savez i svi sada radimo na tome, da ovu žutu opasnost potpuno utamanimo.

Zvezari se sada koprcaju u svojoj nemoći i slabosti. Htjeli bi da opet spase svoje pozicije i to na jedan vrlo ružan način. Što im nije uspjelo milom, pokušavaju sada silom: misle se opasiti na taj način, da i nadalje ustežu članarinu onim bivšim svojim članovima, koji su ih već davno napustili. Oni to čine putem svoje službene mogućnosti. Sada su kod svega imenovanog osebja ustegli članarinu za štiri zaostala mjeseca.

Razumije se, da mi zahtijevamo, da se usteganti novac svima vrati. Da budemo članovi pod silu i da nam se silom usteže članarina, to si mi nikako ne ćemo dozvoliti i protivu toga postupka najodlučnije protestiramo. Pozivamo se na direktijski raspis br. 128-25 i 47.236-V, po kojem se samo onim licima smije ustežati članarina službenim putem, koja na to naročitom molbom privole. Takove privole nije od nas nitko dao, pa se ni članarina na silu od nas ustežati ne smije. Pozivamo vas, zvezarska gospodo, da taj novac vratite, jer inače nam ne preostaje ino, da vas radi otimačine tužimo sudu. Vi niste željezničarska organizacija, već gospodska i protuželjezničarska. Vi ste osuđeni na propast i nemoć, pa vas ni nasilno otimanje naših novaca ne može spasiti. Vratite nam novac i izgubite se u nepovrat.

Šibenik. Primiti smo vaša pisma i razumjeli što nam je činiti. Pregnut ćemo opet na rad, da podignemo našu organizaciju, našu jedinu braniteljicu i uzdanicu. Ovdje su se bili svojevremeno zakotili nacionalni željezničari, ali su sada sasna nestali. Najveći dio drugova sada luta, neorganizovan i bezbrižan za samog sebe. Inače živimo u najstrašnijoj bijedi, bespravljivi i izvrgnuti smo najsvakovrsnijem zlu. Ovako naše stanje stvara vrlo povoljno raspoloženje za prilaz u našu klasnu i jedino dobru željezničarsku organizaciju. Nije daleko dan, da će naša zamrla pe-družnica opet nabujati i povesti borbu protivu iz dana u dan većih nepravdi.

Nazad mjesec dana posjetio nas je načelnik saobraćajnog odjelenja g. Vargazon. Njemu smo pritužili na hrđjav turnus za vlakoprtno osebje. Obećao nam je izaći u susret, ali još do danas nema ništa. Ostaje sve pri starom. Kod nas se traži, da svaki vlakoprtnoic vsaku večer dodje u stanicu, da vidi odredjenje službe. Dolazimo obično u 6, a više puta moramo čekati i preko 9, dok bi nam se raspored pokazao. To ogledavanje službe u 6 sati mora da vrše i oni, koji n. pr. polaze sa vlakom u pola noći. Ovo je više no mučenje. Ovo nekoliko satno čekanje vrši se pred stanicom, jer nema prostorija za to podesnih, pa si sada pretstavite nas 20 do 25 na okupun kao da čekamo na kakovu milost, pa još na zimi i buri. I to smo prijavili gospodinu načelniku, ali ni od toga ništa. Ne boli njega glava rad naših muka. Vrhunac nepravde nad nama je postupak sa isplatom privremenog osebja,

koja se je trebala obaviti još 25. XII. 25., što još do danas nije učinjeno sa izgovorom, da se za to nema kredita. Pretstavite si sada bijedu tih ljudi. Još nešto: pred neko vrijeme došla je iz Zagreba direktijska aprovizacija, na ime neka gospoda iz nje, te su nam dali na 6 mjesecnu otplatu odjela i ostalu raznu robu. Uz te uslove mnogi smo kupili. Sada na jednom nam se određuje, da otplata ne bude 6, već samo 4 obročna. Protiv toga se svi bunimo i spremni smo, da utanačenje o otplati i putem suda branimo. I tako bi vam mogao nanizati još primjera, iz kojih bi razvidjeli svu našu mizeriju. Učinit ćemo to opet drugom zgodom, kada će nas više biti na okupu, kada ćemo imati članova i odbor podružnički. Vodite brigu o tome, da nas netko sa vaše strane posjeti, održi sa nama sastanak, što će nam uspjeh još više osigurati.

Sarajevo. Protestni zbor radnika željezničke radione. U utorak 5. I. 26 održali su radnici željezničke radione u Sarajevu u Radničkom domu protestni zbor protiv narednja ministra saobraćaja o zabranjivanju rada na državne praznike i neplaćanju tih izgubljenih nadnica.

Zbor je jednoglasno sprejel naslednju resoluciju, ki jo v izvlečku prinašamo:

„Da izgovor, da za plaćanje izgubljenih dnevnice za državne praznike ni kredita, ne drži, ker so bili državni prazniki preje plaćani.“

Zbor radi tega zahteva od direktije, da se na državne praznike za železnici dela, ali v nasprotnem slučaju, da se delavstvu izplača izgubljene dnevnice.“

Poleg tega je zbor soglasno sklenil, da pridejo vsi delavci na državni praznik v soboto 9. I. 26 na delo, da na ta način manifestirajo za svoje zahteve.

Razredno zavedni železničarji Slovenije in Hrvatske se solidiziramo s sodrugij iz Bozne ter pozdravljamo njih energično delo.

Bjelovar. Vaše letake o ujedinjenju primili te smo odmah sazvali sastanak te odlučili, da osnujemo pododbor „Ujedinjenog saveza željezničara Jugoslavije“. Izabrali smo akcijski odbor, koji će izvršiti sve pripreme. Živela klasna svijest!

Sisak. Dne 12. decembra o. g. bijaše sazvana redovita skupština, na kojoj je izabran sledeći odbor:

Danijel Ormuž, ložac, predsjednik,
Ivan Rumenjok, vozopisac, podpredsjednik,
Franjo Drupečić, shojar, tajnik,
Anton Fuk, nadpreg. kola, blagajnik,
Franjo Nado, II. blagajnik,
Ivan Marković, II. tajnik.

Odbor:
Franjo Klinc, skladištni radnik,
Martin Mešković, zavirač,
Rudolf Rencelj, nadsprevodnik,
Miroslav Kovačić, zavirač,
Gjuro Pavlaković, bravar,
Ivan Brizič, predrad. uzdrž. pruge,
Gjuro Lašič „ugljenara,
Franjo Furlan, premikač,
Edo Frišach, premikač,
Stjepan Golac, zidar,
Josip Zavitec, zavirač,
Jakob Kifer, skretničar.

Kontrola:
Lavoslav Kahlić, vlakovodja,
Mijo Špišić, strojevodja,
Eugen Bakša, strojevodja.

Drugovi! Na razvalinama stare kule diže se nova kula. Sada šaljemo 95 novih pristupnic.

Internacionalno socialno gibanje.

Stavke in mezdni boji.

Pred tedni je bilo zaznamovati nekaj velikih bojev delavstva. To so stavke mornarjev v Avstraliji in stavka v bombažnih predilnicah v Bombaju. Velika stavka, kjer je sodelovalo 20.000 delavcev, je bila v severni češki tekstilni industriji, kjer je obstoječa 6% draginjska doklada bila zvišana na 9 odstotkov (zahtevali so 15 odstotkov). Poleg tega se je doseglo zopetno sprejetje vseh delavcev in štiridnevni dopust v prihodnjem letu. Končala se je tudi stavka rudarjev v amerianskih premogovnikih, kjer se je doseglo zvišanje mezd za 5% (zahteva je bila 10%). V španskih rudnikih je stopilo v stavko 5000 rudarjev, na Koroškem 1000. V belgijskih rudnikih je stanje napeto, ker podjetniki zahtevajo 46 urno tedensko delo. V francoskih rudnikih se je posrečilo podjetnikom pomiriti rudarje s tem, da so odstopili od namere znižati draginjske doklade in v Belgiji s tem, da so dovolili 5% povišanje mezd.

V belgijski kovinarski industriji je nad eno tretjino delavcev obustavilo delo ter zahteva povišanje mezd. Na Švedskem se je zadržalo mezdno gibanje s podaljšanjem kolektivnih pogodb na eno leto. V Avstriji je 4000 pekovskih delavcev stavkalo štiri dni in so dosegli 5% povišanje mezd.

V mnogih državah so se tudi nekoliko znižale cene življenskim potrebščinam. Vzrok je bila dobra žetev. Posebno je to bilo v Holandiji in Norvegiji, na Finskem, Poljskem, Čehoslovaškem, na Ogrskem, Avstriji, Nemčiji in Španiji. Nespremenjeno je ostalo v Švici in Ameriki. Zvišale so se pa v Italiji, na Francoskem, v Luksemburgu, na Švedskem in v Kanadi.

Borze dela v mnogih državah zaznamujejo nastopajočo brezposelnost. Poljska gospodarska kriza je strašno povečala brezposelnost. Koncem oktobra je bilo okrog 210.000 brezposelnih, ki so dobivali podporo. Poleg tega 100.000 nastavljenecv brez služb. Zgornja Slezija šteje 80.000 brezposelnih. Tudi mnogoz kvalificiranih delavcev je brez dela. Sredi oktobra je bilo v Avstriji 117.000 brezposelnih. Na Čehoslovaškem je mnogo rudarjev, ki nimajo dela. V septembru je bilo v Švici čez 100.000 brezposelnih. Na Norveškem v oktobru 25.000, torej dvakrat več, nego v oktobru 1924.

Glede strokovnega gibanja v raznih državah je predvsem omeniti Anglijo, kjer se vrše pogajanja za ustvaritev velike enotne strokovne zveze. Gre za to, da se spoji šest velikih strokovnih organizacij in sicer rudarji, transportni delavci, težka industrija in industrija proizvajanja sil, skupaj okrog štiri milijone delavcev. V Italiji je strokovno gibanje podvrženo preganjanju in so pripoznane le fašistične organizacije. V javnih obratih je prepovedana stavka in izprtje. Nadaljno nasilje fašizma je, da morajo še preostale strokovne organizacije odračunati kvoto fašističnim strokovnim organizacijam. V Jugoslaviji se širi ideja Ujedinjenja strokovnih organizacij in je že prišlo do lepih uspehov.

Dopisi.

Borovnica. Zadnji Delavsko-kmetaki list je prinesel članek o železničarskem shodu v Ljubljani dne 3. I. 1926, kjer napada organizacijo ter je podpisan z „Borovniški železničar“.

Izjavljamo, da ta članek nismo napisali organizirani železničarji iz Borovnice, ampak se je rodil v uredništvu Delavsko-kmetakega lista. Bili smo vse skupaj štirje iz Borovnice na shodu ter se je eden od nas spustil v razgovor z Marcel Žorgom ter kritiziral njegovo oziroma razdiralno delo Delavsko-kmetakega lista. Marcel je pa moral že napake razumeti in tako se je rodil dotični dopis. Uredništvu DKL v bodoče pa prepovemo, da bi pisal članke v našem imenu in jih tako podpisaval ter varal ljudi.

Maribor — prog. sekcija. Pod št. 2739-25 od 22. XII. 1925 je bila izdana naslednja okrožnica:

Vsem gg. progovnim mojstrom:
Sekcija je dobila za mesec december 1925 do konca marca 1926 Din 102.200 manj kredita kakor ima izdatkov za delavske mezde. Ker je s to svoto težko ravnati, posebno ker je december že pri kraju, obvestite delavce, da bomo prisiljeni na njihovo škodo nekaj ukreniti, kar bomo pozneje sporočili.

Predvsem prepovedujem vršiti čezurno delo, ker je to postavka, s katero se ne more točno računati ter kredite regulirati; izjemo tvorijo samo pomožni čuvaji (obhodniki), kateri opravljajo manj kot osem ur dela ob nedeljah in praznikih.

Načelnik sekcije: inž. Debevec.
Kakor po navadi in kljub striktnim obljubam uprave se namerava delavstvo v najhujši zimi metati na cesto oziroma pošiljati na brezplačen dopust ter se g. načelnik na ta način predhodno še norčuje iz delavstva. Sodrugi, strnimo naše vrste, dokler je še čas, ker neorganizirani bomo izročeni na milost in nemilost upravi. Organizirani v enotni, bojevni organizaciji pa bomo parirali udarce.

Sevnica. Zdravnika dr. Wieneroitherja, ki je bil požrtvovalen ter je skrbel za željezničarje, je direktija odstranila iz službe, češ, ker ni naš državljan.

Organizirani železničarji v Sevnici zahtevamo, da se ga zopet postavi nazaj ter nalagamo centrali v dolžnost, da stori vse korake, da se dr. Wieneroither zopet imenuje za železniškega zdravnika.

Celje. V nedeljo 13. decembra 1925 se je vršil pri nas redni občni zbor, na

katerem je poročal kot delegat centrale s. Stanko.

Nato je poročal o delovanju ter podal mesto odsotnega tajnika s. Dolherja poročilo s. Felicijan. Podružnica je imela 14 sej, 6 članskih sestankov, 2 shoda in 3 konference. Prejela je 115 dopisov, odposlala 67. Po poročilu blagajnika je bil dan absolutorij staremu odboru ter izvoljen naslednji novi odbor:

predsednik: Mivšek Ivan, brz. mojst., Celje
tajnik: Janežič Josip, sklad. del.
blagajnik: Knez Rudolf, bločni sluga
odborniki: Ferdič Ignac, „ „
Polier Ivan, prog. del.
Brežnik Anton, sklad. del.
Višner Alojz, premikač
Dolher Alfonz, skladiščnik
Felicijan Karol, pisarnik
kontrola: Lipovec Ferdinand, premikač
Ribič Ivan, svetilničar.

Zalog. Na obnem zboru izvoljeni odbor sestoji iz sledečih sodrugov: predsednik Jakob Klemenc, tajnik in blagajnik Klavs Ivan, odborniki: Taufer Ignac, Pustotnik Franc, Zavrl Franc, zaupnika: Rolih Jakob, Upelj Franc, kontrola: Skuk Jakob, Zupančič Miha.

Člani, zanimajte se za svojo organizacijo, da ne bode tako kakor je bilo na obnem zboru. Ne mislite, da ko ste izvolili odbor, da je s tem vse storjeno. Odbor sam ne more delati, ako mu vi ne pomagate.

Pa tudi vsi, ki še niste organizirani, stopite v organizacijo. Pomislite malo. Tistih 12 Din tudi pri vas ne igra glavne vloge v gospodinjstvu. Zatoraj vsi v organizacijo. Saj vam tudi vaši predpostavljani pravijo zmirom: organizirajte se, obrnite se na organizacijo. Naprej toraj z novo silo za delo v organizaciji.

Sv. Lovrenc na Dolenskem. Tudi pri nas smo imeli sestanek železničarjev. Udeležili so se ga železničarji iz Velike Loke, Trebnjega, Sv. Lovrenca, Stične. Poročal je sodrug iz centrale o ujedinjenju strokovnih organizacij in da imamo železničarji sedaj eno močno organizacijo. Da se nam tako slabo godi, je bila kriva razcepanost in nezavednost železničarjev samih. Temu se je sedaj storilo konec.

Dravograd. Odkar pripada postaja Dravograd-Meža v okrog mladega zdravnika g. dr. Suher-ja v Prevaljah, je zdravniška pomoč zelo nesigurna in pomanjkljiva. Vsled tega je zavladala upravičena nezadovoljnost med obojem. Ako je uslužbenec bolan, da ne more službo opravljati, ga odpravi „le idite v službo, bo že boljši“. To je najboljša sredstvo za železničarje, kateri se morajo ubupno iskati potem zdravniško pomoč pri drugim zdravniku, kar jih zopet gmotno zelo pretrese.

Dogodilo se je, da je g. dr. Suher poslal bolnika v ambulatorij v Ljubljano k dvema zdravnikoma. Ko je dospel ves premučen v Ljubljano ni ordiniral ne ta ne oni zdravnik, tako da se je moral popolnoma podrt vrniti, brez da bi kaj opravil.

Zgubil je dve noči in en dan. To ni nikakor upravičeno, ker vsak železniški zdravnik mora vedeti, kedaj da so ordinacije v ambulatoriju predno bolnika za tako dolgo pot odpravi.

Ob nedeljah in praznikih smo tukaj sploh brez zdravnika, ker se večinoma odpelje, brez da bi poskrbel za namestnika. Ako je zelo nujna pomoč in se g. zdravnika telefonično naroči, ne more priti takoj, pride drugi dan ali kasneje, saj je itak dovolj, ker pomagati železničarjem ne more dosti, ko ima vezane roke od uprave. Isto velja za družinske člane, katerim se sploh ne more dovolj truditi.

V Dravogradu je mnogo več obojja nego v Prevaljah, ker je priključna postaja; tu je kurilnica in je poprej bil vedno tukaj žel. zdravnik, nakar bi se lahko tudi sedaj oziralo tembolj, ker se nahaja tukaj en izvršten zdravnik.

Upamo, da napravijo merodajna mesta temu obupnemu stanju konec s tem, da obojju postaje Dravograd dodelijo zdravnika v Dravogradu, na katerega se morajo itak v nujnih in resnih slučajih obrniti, seveda na lastne stroške.

Železničarji.
Maribor. Glede napadov od strani zvezarjev, ki se dogaja v delavnici in kurilnici Maribor, opozarjamo posamezne zvezarje, da prenehajo naše sodruge obrekovati z različnimi imeni, kakor z Nemčurji in drugimi psokvami, ker naša organizacija je na razredni podlagi, ne pa na politični, kakor je zveza, in ravno ona je po prevratu pobrala dosti inozemcev pod svoje okrilje, samo da so članarino plačevali,

ali ko jih je bilo treba zaščititi, jih je pustila na cedilu in si naj sam pomaga, ampak ona je še proti njim delovala. Zato pozivamo vse prizadete, da se zavedajo, kam pripadajo.

Maribor — kurilnica. Turnus delavci in pepelarji so pri sestavi pravilnika zahtevali, da se jih upošteva kot za eksekutivno službo, ker pri vsaki pasivi ali stavki se jih je vedno opozarjalo od strani uprave, da pripadajo k eksekutivni službi in tako morajo tudi svoje delo redno izvršiti. Ko pa jih je bilo treba zato tudi plačati, je pa ravno nasprotno, tako da so najslabše plačani.

Poročilo centrale o lokalnih intervencijah.

B. Za vlakospremno oboje.

(Nadaljevanje.)

4. Revizijsko oboje ne dobiva redno izplačanih nagrad od v vlaku ubranih doplačil. Nadalje oboje ni pravočasno obveščeno o spremembah na železnici ter jih izve prej civilno oboje iz časopisov. — To se bo uredilo ter bo dobilo revizijsko oboje redno izplačana doplačila in se ga bo o vseh spremembah pravočasno obvestilo.

5. Pavšaliranje nihalne službe Ljubljana—Zalog, Ljubljana gl. kol.—Ljubljana gor. kol., Rakek—Postojna, Maribor—Tezno: O tem se je že opetovano razpravljalo na sejah, vendar se do sedaj še ni nič definitivnega določilo.

6. Zopetna uvedba starega turnusa tovornih vlakov, katere sta se dodelila obojju Ljubljana gl. kol.: Se je takoj zopet upostavljal prejšnji turnus ter sta se oba vlaka dodelila Ljubljani gl. kol.

7. Podelitev službene obleke vlakospremne obojju: Kdor službeno obleko za leto 1924 še ni dobil, naj takoj naredi seznam, iz katerega mora biti razvidno, katerih kosov obleke ni dobil, ter naj ga dostavi svojemu odseku, nakar bo centrala naredila celoten seznam, ločeno po postajah, ter ga predložila direkciji.

8. Pridelitev v rezervo za kazni: Dogode se slučajni, da je vlakovodja administrativno kaznovan z denarno globo ter se ga povrh še za nedoločen čas vtakne v rezervo za vlakovodjo. — G. načelnik je obljubil, da hoče to prakso odpraviti, ker druge rezerve, kot je že v turnusu vpeljana, ne pozna.

9. Izbraba dopustov, ki jih oboje v letu 1925 ni moglo izrabiti: Vse neizrabljene dopuste vsled službenih razmer bo oboje brezpogojno lahko izrabilo v letu 1926.

To so bili ustmeni odgovori na naše intervencije, na katere pa dobimo še pismen odgovor, o katerem bomo prizadete takoj obvestili.

C. Oboje gradbenega oddelka.

Na našo pismeno intervencijo z dne 26. novembra in 10. decembra 1925 v več zadevah smo dobili dne 28. decembra 1925 od g. načelnika gradbenega oddelka pismeni odgovor, da se o naši predstavi vrše poizvedovanje po progih, v koliko odgovarja faktičnemu položaju, ter da dobimo, čim bo zbran ves material, pismeni odgovor. (Med temi intervencijami je tudi zadeva odpuščenega tesarja Klampfer, Maribor k k.)

Potni pavšali progovnim obhodnikom. — Po konferenci v Zidanem mostu smo poleg drugih zahtev predložili merodajnim faktorjem na direkciji in v Beogradu spomenico glede izplačevanja potnih pavšalov progovnim obhodnikom. — Na to predstavo je finanjski odeljen gen. direkcije zahtevalo od naše direkcije pod F. O. br. 2354 dne 23. junija 1925 pojasnila, katere mu je dala nato naša direkcija pod št. 19.293/l. dne 8. avgusta 1925. Od tega dne dalje pa leži akt nerešen na zeleni mizi finančnega oddelka v Beogradu, kjer smo rešitev sedaj zopet urgirali.

Predorske doklade: Za odgovorno in narporno službo v predorih po novem pravilniku o sporednih prinaldežnostih ni dobilo progovno oboje nikake odškodnine. Da se to popravi sedaj pri izmeni pravilnika o sporednih prinaldežnostih, je stavila direkcija poseben predlog, da se da progovnim čuvajem, obhodnikom, paznikom, mojstrom in inženirjem posebne predorske doklade, ki bi bile trojne vrste, in sicer: I. vrste predori do 1000 m v ravnini, 500 m v vsponu ali 300 m v krivulji; II. vrste predori 1000 do 2000 m in III. vrste predori čez 2000 m. Višina doklad bo seveda odvisna od kreditnih možnosti.

D. Strojno oboje.

Predlog za napredovanje dotičnih strojevodij in poslovodij-činovnikov III., ki so bili povodom prevedbe prevedeni, kljub temu, da so imeli 15 in več let službe, le v drugo, ozir. tretjo položajno plačo, je sedaj narejen, in sicer so predlagani dotični, ki so bili prevedeni v tretjo položajno plačo, sedaj za napredovanje v drugo, dotični pa, ki so bili prevedeni v drugo položajno plačo, pa v prvo. To pa zato, ker se ne more preskočiti ene položajne plače. Sedaj bo treba drezati v Beogradu, da se bo to napredovanje, ki obojju že davno pristaja, čimpreje izvedlo.

Dotična dva strokovnika, ki sta bila prevedena v II. kategorijo zvaničnikov, bosta napredovala sedaj ob rednem napredovanju v I. kategorijo zvaničnikov.

Strojvodje, ki so naredili izpit že februarja 1925, ter nekateri, ki so naredili izpit za vozovne mojstre, ne morejo biti postavljeni sedaj, ker ni kredita za novopostavljenje.

Podružnice, zaupniki, pozor!

V rubrikah: Poročila o lokalnih intervencijah in listnica uredništva ter odgovori centrale bomo priobčevali odgovore na razne dopise in vprašanja ter mora radi tega vsak zaupnik te kolone pazno prečitati, da ne prezre kakega odgovora.

Centrala.

E. Delavske zadeve.

1. Lisne lične legitimacije. Okrožnico glede nove izstavitve teh legitimacij prinašamo na drugem mestu. Glede novih tiskovnih smo imeli intervencijo v Ljubljani in v Beogradu ter so tiskovine sedaj dostavljene naši direkciji. Za drugo leto pa bodo delavci skoraj gotovo že zopet dobili stare legitimacije kot nastavljeni, ako bo ostal sedanji generalni direktor, kateri je vzel našo predstavo v tej zadevi na znanje z zagotovilom, da jo bo zagovarjal.

2. Vprašanje povrnitve davka je bilo v roku, kot smo zahtevali, ugodno rešeno ter so dobile že skoro vse edinice do 20. decembra 1925 povrnjen davek. Kjer pa davek dosedaj še ni izplačan, je v prvi vrsti krivda na dotičnem službenem mestu, ker ni pravočasno predložilo tozadevnih spisov. To je ponekod slučaj pri sekcijah. Glede davka za tekoče leto bomo izdali v kratkem definitivno navodilo. Zaenkrat se držite navodila v zadnjih dveh številkah časopisa in naše okrožnice, ki smo jo poslali podružnicam.

3. Sprejemanje v provizijski fond. Ker še vedno iz več krajev prihajajo poročila, da posamezni načelniki delajo sitnosti pri prilažanju delavstva v provizijski zavod, naj podružnice vodijo o vloženih prijavah evidenco ter naj po enem mesecu od dneva vložitve sporoče centrali podatke, da zamoremo na direkciji spraviti zadevo naprej. — Ko pride rešitev o sprejemu, mora prispevke odtegovati vaš načelnik in ko je zaostanek za nazaj odtegnjen, dobite spricovala o sprejemu v provizijski fond, katere shranite.

Listnica uredništva in odgovori centrale.

Ormož. Pošiljanje časopisa za P. H. urejeno. Slika kongresa odposlana. Pristopne izjave dobite v kratkem.

Prošnja s. V. pride na centralno sejo 16. I. Na dopise odgovorimo ta teden.

Stična. Reklamacija 12 delavcev za volitve v Delavsko zbornico se ni mogla izvršiti, ker prekasno došlo.

Sevnica. Intervencija za zdravnika se izvrši na skupščini.

Logatec. Bloke dobite te dni, ko bodo dotiskani.

Novomesto. Za škornje in čepice vlakospremne obojja vložili v smislu zadnje intervencije zahtevo na prometni oddelek.

Ptuj. Davek plača le dotični, katerega dohodki so presegli eksistenčni minimum, ako se odbijejo draginjske doklade. V Vaši delavnici prideta za plačilo davka v poštev mislim le dva profesionalista. Da ne bi kdo pomotoma davka plačal, nam pošljite predpise za davek za posamezne ter koliko so zaslužili leta 1924 (ta zaslužek velja za davek za leto 1925) oziroma koliko so zaslužili leta 1925 (ako se gre za davek za leto 1926) ter koliko rodbinskih članov je, nakar bomo takoj odgovorili, kaj je za ukreniti. Nad 90% delavcev v Vaši delavnici pa za davek sploh ne pride v poštev. Za kopalne karte smo intervenirali. Ko pridemo v upravo bolniške blagajne, potem bo boljše.

Brezno. Glede sklad. in post. del. dobite pismen odgovor.

Grobelno. Predloge za bolniško blago bomo zastopali na skupščini.

Savski Brestovec. Delavcem pristoji plačan dopust. Onih šest dni mora načelnik plačati, ako ne, nam takoj sporočite, da interveniramo na direkciji.

Gibanje članstva.

V času od 1. oktobra do 31. decembra 1925 je pristopilo na novo v organizacijo le na ozemlju Slovenije:

v oktobru 79 članov
v novembru 456 „
v decembru 188 „

skupaj 723 članov

Pri tem pa sploh še niso všteti člani „Saveza železničara Jugoslavije“, ki likvidira s 1. januarjem 1926, ter člani, ki so pristopili v ostalih krajih države izven Slovenije, ker vzamemo te v stalež šele z januarjem 1926.

Vsled zaostanka na članarini (za dva meseca) pa smo črtali v smislu naših pravil:

v oktobru 28 članov
v novembru 86 „
v decembru 15 „

skupno 129 članov

od katerih pa jih je že več (zlasti oni, ki

so bili črtani v novembru) naknadno vplačalo prispevke ter so ostali še naprej člani. V treh mesecih je torej skupen prirastek na novih članih 594 članov.

To je najlepši odgovor od strani železničarjev na napade žoltih in verskih organizacij na nas. Sodrugi, na delo! V prvem tromesečju 1926 moramo dvigniti našo organizacijo za novih 1000 članov.

Izjava.

Podpisani Ivan Makuc, železničar v p. v Ljubljani, sem v „Organiziranem železničarju“ od 15. nov. 1925 št. 18 objavil članek, v katerem očitam g. Franu Sovretu, postajnemu načelniku v Donjem Kraljevcu, da je na shodu v Mestnem domu v Ljubljani dne 10. sep. 1925 med drugim govoril o gg. dr. Polcu, dr. Tičarju, inženirju Osvaldu, Burkeljcu in Skrlju, da če niso kaki prikriti klerikalci, pa da so podrepani druge in tretje internacionale. Z ozirom na ta članek izjavljam, da g. Sovre na omenjenem shodu tega o imenovanih gospodih ni govoril. Zato obžalujem, da sem o g. Sovretu pisal to neresnico in da sem mu s tem delal težko krivico ter mu škodoval na časti in ugledu.
Ivan Makuc m. p.

Podpora in posmrtnina

se je podelila v novembru in decembru 1925 naslednjim sodrugom vsled dolgotrajnih boleznih, smrtnih slučajev in nezgod:

Druže Ivan, Maribor I, podpora . 300 Din
Česnik Lovro, Ljubljana, podpora 300 „
Potisk Ignac, Maribor I, podpora 200 „
Pipan Jože, sekcija premikačev
Ljubljana, podpora 300 „
Tržkan Aleksander, sekcija profesionalistov Ljubljana, podpora 500 „
Kukovič Ivan iz Krškega posmrtnina po umrli ženi 500 „
Špacapan Alojz iz Ljubljane posmrtnina po umrli ženi 500 „
Čerovšek Franc iz Grobelnega posmrtnina po umrli ženi 500 „

Skupaj 3100 Din

Do 17. oktobra 1925 izplačano 19000 „

Vsega skupaj 22100 Din

Opomba uredništva.

Vsled preobilice člankov in ostalega materiala, je moralo več stvari izostati. Tako: „Poročilo o intervenciji v Beogradu“, dopisi iz Ormoža, ki pa pridejo sigurno prihodnjic.
Uredništvo.

Podružnica UŽ v Logatcu

pridei na praznik dne 2. februarja 1926

predpušno veselico

v prostorih hotela „Kramar“,

Vspored:

1. godba, 2. ples, 3. šaljiva pošta, karijandoli in drugo.

Začetek ob 18. uri.

Vstopnina pet dinarjev za osebo.

Čisti dobiček je namenjen za podporo članom.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

Veselični odsek Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije v Zidanemmostu priredi na pustno nedeljo dne 14. februarja 1926 v Zidanemmostu v gostilniških prostorih g. Drobniča (Moser)

maškerado

s šaljivo pošto, srečotvom in drugim.

Godba na log.

Začetek ob 20. uri, konec ob 2. uri zjutraj.

Čisti dobiček je namenjen za društveno knjižnico. Za dobro kapljico in prigrizek je priskrbljeno.

K obilni udeležbi uljudno vabi

veselični odsek.